

INDHOLD

Skærpelse af revisorpligten	2
Status på beskyttelse af personoplysninger	3
Arbejdsudleje.....	4
Bæredygtighed, CSR og ESG-rapportering – hvorfor kan det være en god investering for din virksomhed?	5
Moms og skat ved kantineordninger	6
Får du det fradrag, du er berettiget til?	7
Undgå store momsoprævninger ved eksportsalg	7
Vi noterer, at	8

Det konstruktive alternativ: KRESTON DANMARK

Et landsdækkende samarbejde mellem uafhængige danske statsautoriserede og godkendte revisionsvirksomheder. Vi kombinerer den mindre revisionsvirksomheds fordele med den stores ressourcer.
www.kreston.dk

A member of Kreston Global | A global network of independent accounting firms

SKÆRPELSE AF REVISOR-PLIGTEN

Af Louise Nellemann, statsautoriseret revisor, BDO

Nye regler vedrørende revisorpligt for særlige risikobrancher og virksomheder med en balancesum over 50 mio. kr.

Folketinget har vedtaget en lov, der skærper revisorpligten for de brancher, hvor myndighederne vurderer, at risikoen for fejl og manglende regeloverholdelse er størst, eller hvor fejl kan have store konsekvenser for samfundet og virksomhedens interessenter.

Reglerne er et tillæg til de generelle regler om fravalg af revision og anvendelse af standarden for udvidet gennemgang [se faktaboks 1].

De omfattede virksomheder

De nye regler er relevante for virksomheder i regnskabsklasse B, som er i særlige risikobrancher eller har en balancesum over 50 mio. kr.

Virksomheder i regnskabsklasse B skal i henhold til årsregnskabsloven indsende årsregnskabet til Erhvervsstyrelsen. Det er for eksempel anpartsselskaber ApS, aktieselskaber A/S, partnerselskaber P/S og nogle interessentskaber I/S. Reglerne gælder således ikke for personlige virksomheder.

Revisorpligt for risikobrancher

Fremover skal virksomheder i særlige risikobrancher med omsætning på over 5 mio. kr. om året i to på hinanden følgende år have en erklæring om årsregnskabet fra en godkendt revisor, selvom de almindelige størrelsesgrænser for fravalg af revision ikke er overskredet.

Virksomheden kan, under forudsætning af at betingelserne for fravalg af revision er opfyldt, frit vælge mellem de fire erklæringstyper, som er beskrevet i [se faktaboks 2]. Erklæringen fra revisor skal indgå i årsrapporten.

Myndighederne fastsætter risikobrancherne for to år ad gangen. Fastsættelsen sker med baggrund i Skatteforvaltningens complianceundersøgelser og Erhvervsstyrelsens kontrol og tilsyn med virksomheders overholdelse af regnskabs- og selskabslovgivningen.

Der er på nuværende tidspunkt fastsat 11 risikobrancher [se faktaboks 3].

Balancesum over 50 mio. kr.

Fremover skal virksomheder, der i to på hinanden følgende år har en balancesum på over 50 mio. kr., have en erklæring fra godkendt revisor om revision eller udvidet gennemgang af årsregnskabet, selvom de generelle størrelsesgrænser for fravalg af revision eller anvendelse af standarden for udvidet gennemgang ikke er overskredet [se faktaboks 2]. Erklæringen skal indgå i årsrapporten.

De skærpede regler for virksomheder med høje balancesummer begrundes blandt andet med, at virksomheder med særligt høje balancesummer kan have betydelige gældsposter, og dermed vil øget sikkerhed for virksomhedens regnskabstal være i samfundets interesse. Det kan for eksempel være ejendomsselskaber, holdingselskaber eller investeringsvirksomheder.

Ikrafttrædelse

De nye regler gælder for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2023. For virksomheder med regnskabsperioder, der følger kalenderåret, vil de

nye regler således gælde for 2023-regnskaberne, der skal aflægges i første halvår af 2024.

Selvom der er lang tid til 2024, er det vigtigt allerede nu at få afklaret, om din virksomhed bliver omfattet af reglerne. Hvis du har en revisor, så vil det være en god idé at drøfte den nye situation, så I kan få styr på processen. Hvis du ikke har en revisor, er det på tide at se sig om efter en. Husk, at det skal være en uafhængig godkendt revisor. Det vil sige en statsautoriseret eller registreret revisor.

Erklæringstyper

Revisor kan afgive fire forskellige erklæringstyper om årsregnskabet. Hvilken erklæring din virksomhed skal have, afhænger af lovgivningens krav og virksomhedens behov. I faktaboks 2 er erklæringstyperne oplistet efter, med hvilken grad af sikkerhed revisor udtaler sig om årsregnskabet. Det er altså, hvor grundigt revisor går til værks. Lovgivningen angiver minimumskravet til erklæringer. Det er altid tilladt at øge erklæringsniveauet.

Faktaboks 2 / Erklæringer om årsregnskaber

Revision / revisionspåtegning	Dette er primaproduktet, der giver den højeste grad af sikkerhed. Revisor udfører analyser, forespørgsler og efterprøver indholdet af regnskabet med henblik på at kunne udtrykke høj grad af sikkerhed om regnskabet. Erklæring om revision er udgangspunktet for virksomheder i regnskabsklasse B.
Udvidet gennemgang	Ved udvidet gennemgang udfører revisor et review, som beskrevet nedenfor, med tillæg af nogle specifikke handlinger for at opnå en højere grad af sikkerhed end ved review. Udvidet gennemgang kan i nogle tilfælde vælges fremfor revision.
Review	Ved et review udfører revisor som udgangspunkt analyser og forespørgsler, men foretager ikke direkte kontroller eller indhenter dokumentation. Review kan kun vælges for virksomheder, som opfylder betingelserne for fravalg af revision.
Assistance med regnskabsopstilling	Ved assistance med regnskabsopstilling assisterer revisor med at opstille regnskabet i henhold til loven, men udfører ikke analyser eller efterprøver indholdet af oplysningerne. Revisor udtrykker derfor ingen konklusion om regnskabet. Assistance med regnskabsopstilling kan kun vælges for virksomheder, som opfylder betingelserne for fravalg af revision.

Faktaboks 1 / Generel revisionspligt

Virksomheder i regnskabsklasse B skal som udgangspunkt have erklæring om revision af årsregnskabet, medmindre betingelserne for fravalg af revision eller valg af udvidet gennemgang er opfyldt. Udover størrelsesgrænserne, som er beskrevet herunder, er der en række andre formelle krav, som skal være opfyldt, for at en virksomhed i regnskabsklasse B kan undlade revision. Tal med din revisor, hvis du overvejer at ændre erklæringstypen på din virksomheds årsregnskab.

Størrelsesgrænser for fravalg af revision
Virksomheder, som ikke overskrider nedenstående grænser, kan fravælge revision og dermed helt undlade at involvere en revisor, når årsregnskabet skal aflægges.

1. Balancesum op til 4 mio. kr.
2. Nettoomsætning på 8 mio. kr.
3. Et gennemsnitlig antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret under 12.

Grænserne må ikke være overskredet i to på hinanden følgende år.

Størrelsesgrænser for valg af udvidet gennemgang
Virksomheder, som ikke overskrider nedenstående grænser, kan vælge udvidet gennemgang frem for revision.

1. Balancesum op til 44 mio. kr.
2. Nettoomsætning på 89 mio. kr.
3. Et gennemsnitlig antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret under 50

Grænserne må ikke være overskredet i to på hinanden følgende år.

STATUS PÅ BESKYTTELSE AF PERSONOPLYSNINGER

Af Wivi H. Larsen, advokat (H), Ret&Råd Advokaterne Glostrup Ballerup Greve og partner og bestyrelsesformand i Lexoforms A/S

Går det dog ikke snart over med de her regler? Nej, for det er et politisk ønske, at vi skal være sikre på, at der bliver passet godt på vores personoplysninger, når vi overlader dem til andre.

Faktaboks 3 / Risikobrancherne

Nr.	Branche	Branche-kode
1	Vejgodstransport	494100
2	Flytteforretninger	494200
3	Restauranter	561010
4	Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.	561020
5	Event catering	562100
6	Anden restaurationsvirksomhed	562900
7	Caféer, værtshuse, diskoteker mv.	563000
8	Databehandling, webhosting og lignende serviceydelser	631100
9	Webportaler	631200
10	Engroshandel med personbiler, varebiler og minibusser	451110
11	Detailhandel med personbiler, varebiler og minibusser	451120

Skærpede tilsyn

Datatilsynet skærper deres tilsyn af virksomhederne og øger antallet af skriftlige tilsyn pga. ny teknologi.

Datatilsynet har i forbindelse med tilsyn bedt myndigheder om at svare på:

- om de havde en plan for tilsyn med de udvalgte databehandlere, herunder deres overvejelser om hyppighed, og hvad der bliver ført tilsyn med,
- hvorvidt myndighederne havde ført tilsyn med de udvalgte databehandlere, og
- hvordan myndighederne havde fulgt op på eventuelle gennemførte tilsyn med databehandlere.

Du skal derfor være forberedt på også at kunne svare på sådanne spørgsmål.

Skærpede regler og bøder

Det er stadig svært for virksomhederne at opfylde GDPR-kravene, og bøderne kan være store.

11 virksomheder er idømt bøder. 5 af bøderne ligger fra 1 mio. til 10 mio. (Danske Bank har fået

bøden på 10 mio.). 4 ligger fra 400 t. – 800 t. kr., og 4 ligger fra 50 t. – 350 t. kr.

Resten af bøderne er til kommuner (8), Regioner (3) og styrelser (3)., og deres bøder er typisk væsentligt lavere.

Klages der over bøderne, skal de afgøres endeligt af domstolene, der godt kan nedsætte bøderne.

Lempelser

Den vigtigste lempelse er, at EU-Kommissionen den 10/7 2023 omsider vedtog, at man kan overlade personoplysninger til organisationer og virksomheder i USA under den nye *EU-US Data Privacy Framework*. Virksomhederne skal opfylde de certificeringskrav, som gælder for at komme på listen. Er de på listen, kan de overlade personoplysninger uden anden hjemmel, end at virksomheden/organisationen er på listen.

En anden lempelse er i Vejledningen om ansættelsesforhold fra marts 2023. Der er nu mulighed for at indhente referencer og straffeattester ud fra interesseafvejningsreglen i art. 6, stk. 1 f, og bruge medarbejderfotos på hjemmesiden.

ARBEJDSUDLEJE

Af Camilla Dahm og Lene Rasander, Revitax A/S

Mange danske virksomheder kan have svært ved at hyre tilstrækkelig med arbejdskraft i Danmark. Derfor kan det være fristende at hente arbejdskraft fra udlandet, hvilket også kan være en ganske fin idé. Dog er der en række forhold, som danske virksomheder skal være opmærksomme på i forhold til deres skattemæssige forpligtelser.

Problemet opstår ofte, hvis den danske virksomhed har opfattelsen af, at den har indgået en entreprisekontrakt med en udenlandsk virksomhed om udførelse af noget arbejde i Danmark. Den danske virksomhed tror ofte, at den ikke har nogen skatteforpligtelser, når bare de udenlandske arbejdere betaler skat i deres hjemland.

Men så enkelt er det desværre ikke altid. Hvis den danske virksomhed ikke er helt skarp på reglerne og sondringen, kan den få en grim overraskelse i form af ekstra skattekrav og bøder.

Skattemæssigt skelner man imellem entrepriseaftaler, aftaler om arbejdsudleje og direkte ansættelse. Forskellen er stor for den danske virksomhed, ligesom sondringen er kompleks og kan være svær. Når den danske virksomhed indgår en entreprisekontrakt, er den ikke forpligtet til at tilbageholde A-skat og AM-bidrag. Indgås der derimod en aftale om arbejdsudleje, er den danske virksomhed forpligtet til at tilbageholde og afregne arbejdsudlejeskat (30 %) og AM-bidrag. Er der derimod tale om, at den danske virksomhed hyrer udenlandsk arbejdskraft direkte ind i virksomheden, bliver den forpligtet til at tilbageholde A-skat (op til 55 %) og AM-bidrag efter skattekort.

Hvad er en entreprise i skattemæssig forstand?

En entreprisekontrakt er karakteriseret ved, at arbejdet udføres for entreprenørens regning og risiko. De to parter skal indgå en aftale om en konkret opgave, som ikke er en integreret del af den danske virksomhed. Er arbejdet en integreret del af den danske virksomhed, kan der dog alligevel være tale om et entrepriseforhold, hvis opgaven

kan udskilles tilstrækkeligt fra den danske virksomheds opgaver, f.eks. en opgave, der udgør en delproces af en samlet proces i den danske virksomhed.

En opgave er en integreret del af den danske virksomhed, hvis det arbejde, de udenlandske arbejdere udfører, er det samme, som de danske ansatte i virksomheden udfører. Går de udenlandske og de danske arbejdere side om side og udfører det samme stykke arbejde, vil det som hovedregel blive betragtet som en integreret del af virksomhedens aktivitet.

Udfører de udenlandske arbejdere derimod en konkret opgave, som den danske virksomhed ikke normalt udfører, f.eks. et gartneri, der dyrker tomater, som ønsker at få bygget et nyt drivhus af et udenlandsk selskab, da er der ikke tale om en integreret del af den danske virksomhed.

Entreprisekontrakten indeholder blandt andet følgende elementer udover aftaleparterne:

- Præcis beskrivelse af det arbejde, der skal udføres
- Entreprisesum for arbejdet, der er beskrevet
- Tidsplan for, hvornår arbejdet skal være færdigt
- Reklamationsmuligheder, hvis opgaven ikke er udført tilfredsstillende eller er forsinket
- Aftale om erstatning og garantier
- Aftale om, hvor tvister skal afgøres

Selv om der formelt foreligger en entreprisekontrakt mellem parterne, skal man være opmærksom på, at Skattestyrelsen vurderer forholdet efter realiteterne eller et "substance over form"-princip. Det vil sige, at selvom de formelle forhold (kontrakten) er i orden, kan de tilsidesættes, hvis realiteterne er, at der ikke er tale om et entrepriseforhold, men et forhold, hvor den danske virksomhed har ansvaret for det udførte arbejde.

Leje af medarbejdere fra udlandet (arbejdsudleje)

Reglerne om arbejdsudleje (30 % + AM-bidrag) kan anvendes, når den udenlandske arbejder har et ansættelsesforhold til en udenlandsk arbejdsgiver (ikke egen enkeltmandsvirksomhed), og den udenlandske arbejdsgiver indgår en aftale med

den danske virksomhed om udleje af medarbejderen. Der skal altså være tre parter.

Når den udenlandske virksomhed udlejer en medarbejder til den danske virksomhed, er det den danske virksomhed, der bestemmer, hvad medarbejderen skal lave, stiller arbejdsredskaber til rådighed mv. Medarbejderen udfører arbejde, der er en integreret del af den danske virksomheds kerneaktivitet. I disse situationer skal medarbejderen ikke have et skattekort, men skal i stedet bruttobeskattes med arbejdsudlejeskatten. Medarbejderen har ingen fradrag.

Arbejdsudlejereglerne kan kun anvendes af personer, der er omfattet af begrænset skattepligt. Bliver personen omfattet af fuld skattepligt, er disse regler derfor udelukket. Herudover kan reglerne kun anvendes i op til 183 dage inden for en 12 måneders periode, da personen herefter vil blive betragtet som ansat direkte i den danske virksomhed og skal betale skat efter de almindelige regler.

Direkte ansættelse i den danske virksomhed

Hvis der ikke er indgået en entrepriseaftale eller en aftale om arbejdsudleje, da vil den udenlandske medarbejder blive betragtet som ansat direkte i den danske virksomhed, når denne har den økonomiske risiko for det arbejde, der udføres. Det vil medføre en forpligtelse til at indeholde A-skat (op til 55 %) og AM-bidrag. Herudover skal medarbejderen registreres med cpr-nr. og skattekort hos Skattestyrelsen.

Hvem hæfter for AM-bidrag og A-skat?

Manglende indeholdelse af A-skat og AM-bidrag, uanset om det er arbejdsudlejeskat eller skat efter de almindelige regler, anses i langt de fleste tilfælde for grov forsømmelighed fra den danske virksomheds side, og den vil derfor blive mødt med krav om hæftelse for den manglende skattebetaling for medarbejderne.

Det kan derfor blive en dyr omgang for den danske virksomhed, hvis man ikke fra starten har taget stilling til, om der skal tilbageholdes A-skat og AM-bidrag, når der hyres arbejdskraft ind fra udlandet.

BÆREDYGTIGHED, CSR OG ESG RAPPORTERING – HVORFOR KAN DET VÆRE EN GOD INVESTERING FOR DIN VIRKSOMHED?

Af Daniella Krol Lundtang, ESG Senior Manager og Katrine Geipel, ESG Manager, begge KPMG

Bæredygtighed, CSR og ESG er ikke nye begreber, men har fået væsentligt større fokus de seneste år. Både i virksomhederne, men i særdeleshed også fra omverdenen, herunder investorer, banker, forbrugere og medarbejdere.

I mange år har de største danske virksomheder arbejdet med bæredygtighed og årligt offentliggjort særskilte CSR-rapporter. Men med EU's Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), der indføres fra 1. januar 2024, vil mange flere virksomheder blive omfattet af krav om at udarbejde bæredygtighedsrapportering. Og med CSRD's krav til at inkludere væsentlige oplysninger i virksomhedernes værdikæde, bliver selv små og mellemstore virksomheder indirekte omfattet af de nye rapporteringskrav. CSRD er langt mere omfattende end de nuværende rapporteringskrav i Årsregnskabsloven.

CSRD kræver efterlevelse af 12 offentliggjorte European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Hertil forventes yderligere omkring 40 sektorspecifikke ESRS-standarder, der dog lader vente lidt på sig endnu. ESRS-standarderne stiller bl.a. krav om udarbejdelse af en dobbelt væsentlighedsanalyse; en godkendt transitionsplan, der skal sikre, at virksomhedens forretningsmodel og -strategi imødekommer en bæredygtig økonomi, og rapportering efter reglerne i EU-Taksonomien.

Skal din virksomhed være "compliant", eller er du villig til at udnytte værdifulde indsigter?

Omfanget af det forestående arbejde med CSRD, dobbelt væsentlighedsanalysen og særligt mæng-

den af bæredygtighedsdata, der skal identificeres og indsamles, skal ikke underkendes. For langt de fleste virksomheder kan der imidlertid hentes værdifulde indsigter i dette arbejde. At blive klar til at rapportere efter CSRD og efterleve ESRS-standarderne kræver selvsagt forberedelse, men også engagement fra relevante interessenter, herunder også væsentlige interessenter i virksomhedens værdikæde.

Særligt vigtigt er det også, at ambitionsniveauet for ESG-rapporteringen er klart og tydeligt. Forberedelse og engagement i arbejdet med bæredygtighed vil, alt andet lige, give indsigt i virksomheden. Særligt en gennemarbejdet dobbelt væsentlighedsanalyse vil give virksomheden værdifulde indsigter relateret til væsentlige ESG-relaterede risici og muligheder, virksomheden står overfor.

Hvordan finder man balancen mellem værdibevarelse og værdiskabelse?

Både investorer, banker, forbrugere og medarbejdere lægger stor vægt på, at virksomheder påtager sig deres samfundsansvar, bidrager til den grønne omstilling og ikke mindst rapporterer herom. Det er efterhånden en "license to operate", at virksomheder har en ambitiøs transitionsplan og arbejder aktivt med bæredygtighed. Og gode historier om bæredygtighed er ikke længere nok; omverdenen kræver datadrevet rapportering, der kan vurderes og analyseres.

Arbejdet med bæredygtighed behøver imidlertid ikke kun at være en compliance-øvelse. ESG-rapportering kan skabe merværdi på mange områder, hvis det bliver brugt på den rigtige måde. Arbejdet

med bæredygtighed kan potentielt skabe store besparelser på kort og lang sigt. En reduktion af strøm og varme i en virksomheds egen drift vil give hurtige kortsigtede besparelser, hvorimod en investering i solceller kan føre til større besparelser på lang sigt.

Bæredygtighedsarbejdet behøver dog ikke kun føre til besparelser. Med en god bæredygtighedsstrategi kan virksomheder styrke deres forretningsmodel ved at analysere styrker og svagheder og målrettet arbejde med at afbøde og styrke disse. En gennemarbejdet dobbelt væsentlighedsanalyse vil afsløre væsentlige risici og give mulighed for at lave nødvendige tilpasninger, som minimerer risikoen og styrker forretningen. En virksomhed kan kun styrke sine risici ved at kende alle svagheder og blind spots og aktivt arbejde med dem.

Kan din virksomhed forblive relevant uden ESG-rapportering?

Virksomheder kan gøre brug af deres ESG-rapportering til at sikre korrekt formidling af bæredygtighedsarbejdet til interessenter. Omverdenens fokus på og ikke mindst krav til virksomheders arbejde med bæredygtighed og ESG-rapportering bliver kun større. I dag kigger mange investorer og ikke mindst medarbejdere lige så meget på virksomheders ESG-rapportering som på den traditionelle finansielle rapportering. For at forblive relevant er det derfor nødvendigt, at virksomhedens kommunikation om bæredygtighed er oprigtig, transparent og målrettet. En succesfuld ESG-rapportering kan således være et værdifuldt værktøj i kampen om interessenternes opmærksomhed.

MOMS OG SKAT VED KANTINEORDNINGER

Af Britt Ørskov Nielsen, Senior Manager Moms & Afgifter, Beierholm og Finn Madsen, Partner Personskat, Beierholm

Kantineordninger er ikke kun forbeholdt store virksomheder med eget køkken, også mange mindre virksomheder tilbyder deres medarbejdere en frokostordning eller kantineordning, hvor maden leveres udefra af et cateringfirma. Men i forbindelse med etableringen af en kantineordning skal skatte- og momsreglerne iagttages, særligt når medarbejderne ikke betaler den fulde omkostning ved kantineordningen.

Beskatning af kantineordning

Hvis medarbejderne ikke betaler for maden i kantineordningen, skal de beskattes af dette personalegode. Det er dog ikke nødvendigt, at medarbejderne betaler, hvad der svarer til den fulde udgift til maden i kantineordningen. Det er accepteret, at hvis medarbejderen betaler en standardsats på 15 kr. pr. dag for et måltid uden drikkevarer eller 20 kr. pr. dag for et måltid med drikkevarer, skal medarbejderen ikke beskattes af deltagelsen i kantineordningen. Det er dog en forudsætning for at kunne anvende standardsatserne, at maden er et standardmåltid og ikke luksusmad. Ligeledes er en forudsætning, at medarbejderens betaling sker efter skat. Standardsatserne kan således ikke anvendes ved f.eks. en aftale om lønnedgang.

Af et styresignal fra 2010 fremgår det endvidere, at arbejdsgiverens tilskud kan blive skattepligtigt, "hvis der er en væsentlig difference mellem salgspris og kostpris, hvad enten der er tale om luksusmad eller almindelig mad".

Betingelsen om uvæsentlig difference mellem salgs- og kostpris har givet anledning til mange opgørelser af, hvad den forventede kostpris på f.eks. dagens pastaret nu måtte være for at bevare skattefriheden af arbejdsgiverens tilskud, og om en for stor difference ville medføre, at der blev tale om luksusmad.

Nu er der endelig hjælp at hente fra Skattestyrelsen, der i sin indstilling til Skatterådet i et bindende svar (SKM2023.262.SR) slår fast, at når der er tale om såkaldt standardmad, så er arbejdsgiverens procentuelle andel af den sam-

lede betaling for kantineordningen ikke afgørende. Med andre ord er der i langt de fleste tilfælde ikke længere behov for at opgøre, hvor stor en del af kostprisen per kuvert der dækkes af henholdsvis medarbejder og arbejdsgiver.

Det fremgår af det bindende svar, at maden ville bestå af en lun ret, to slags pålæg og forskellige salater samt friskbagt madbrød og rugbrød. Om torsdagen ville der desuden være kage, mens der mandag og onsdag ville være lidt ost. Dette blev af Skatterådet, efter indstilling fra Skattestyrelsen, anset for at være standardmad.

Kantinemoms

Ved opgørelsen af kantinemoms betaler man ikke salgsmoms af det beløb, der opkræves af medarbejderne, men på baggrund af et beregnet grundlag. Når der betales salgsmoms af det beregnede grundlag for kantinemoms, har virksomheden fradrag for momsen af udgifterne til kantineordningen.

Der skal kun beregnes kantinemoms, hvis medarbejderbetalingen ikke dækker den fulde omkostning til kantineordningen. Hvis medarbejderbetalingen er højere end udgifterne, skal der beregnes salgsmoms af medarbejdernes betaling, og virksomheden har fradragsret for momsen af udgifterne til cateringfirmaet.

Beregningsgrundlaget tager udgangspunkt i indkøbsprisen fra cateringfirmaet, hvortil der lægges evt. omkostninger af eget personale, der stiller maden frem eller rydder maden af. Den tid, der medgår til at vaske service såsom tallerkner

og bestik op, skal dog ikke indgå i opgørelsen.

I beregningen kan fratrækkes udgifter til bespisning af gæster, hvis bespisningen er strengt erhvervsmæssig. Ved opgørelsen af gæstebespisning kan den opgøres konkret ved at registrere, hvor mange gæster der har spist med, eller ved at anvende et standardfradrag på 3 %.

Eksempel

Virksomheden har for juni måned opkrævet 15 kr. for mad uden drikkevarer af 20 medarbejdere, der er tilmeldt kantineordningen. Virksomheden modtager en regning fra cateringvirksomheden på 15.000 kr. ekskl. Moms. En medarbejder har dagligt anvendt ca. 30 minutter på at sætte maden frem og rydde op efter maden. Medarbejderens månedsløn er 20.000 kr., og der er i gennemsnit 160 arbejdstimer på en måned og 20 hverdage pr. måned.

På denne baggrund vil beregningen af kantinemoms se således ud (se skema nedenfor).

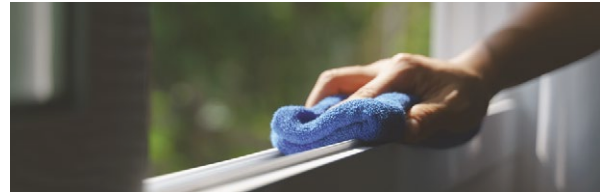
Andre personalegoder som frugt, te og kaffe indgår ikke i kantinemomsen, og virksomheden har derfor fortsat ikke momsfradrag for disse.

Virksomheder, der både har momspligtige og momsfritagede aktiviteter, har fuld fradragsret for udgifterne til cateringfirmaet, da der betales moms af hele beregningsgrundlaget. Dog er det medarbejderbetalingen, der skal indgå ved opgørelsen af virksomhedens samlede fradragsret, og ikke det beregnede grundlag for kantinemoms, som typisk er højere end den samlede medarbejderbetaling.

Udgift til cateringfirmaet	15.000,00 kr.
+ lønudgift (20.000 kr. /160 timer x 0,5 time x 20 dage)	1.250,00 kr.
- Gæstebespisning 3 % i standardfradrag (15.000+1.250)	487,50 kr.
Grundlag for kantinemoms	15.762,50 kr.
25 % salgsmoms af kantineordningen	3.940,75 kr.
Fradrag for købsmoms af regning fra catering	3.750,00 kr.
Samlet momsbetaling af kantineordningen	190,75 kr.

FÅR DU DET FRADRAG, DU ER BERETTIGET TIL?

Af Erik Høegh, skattekonsulent

Håndværkerfradraget blev afskaffet i 2022, men servicefradraget er stadig gældende og udgør for 2023 maksimalt 6.600 kr. Ægtefæller og samlevende har hver sit fradrag.

Det, som der gives fradrag for, er følgende serviceydelser i hjemmet:

- Udgifter til rengøring, herunder vask og strygning af tøj, støvsugning og vask af gulve samt rensning af tæpper, persienner og gardiner, når det sker i hjemmet
- Udgifter til vinduespudding både inde og ude
- Udgifter til børnepasning, herunder hjælp til at hente børn eller transportere børn til daginstitutioner og fritidsaktiviteter, men kun, hvis børnepasseren er fyldt 18 år ved årets udgang.

Udgifter til lektiehjælp, som ikke sker i forbindelse med pasning, er ikke fradragsberettigede

- Udgifter til almindeligt havearbejde, herunder lugning, græsslåning og beskæring af buske og træer. Der kan ikke foretages fradrag for udgifter til træfældning eller til rensning af tag og tagrender og heller ikke til anlæg af ny græsplæne eller ny terrasse.

Ovenstående er også gældende for sommerhuset. Der kan dog ikke foretages fradrag for udgifter, hvis sommerhuset i løbet af året har været udlejet. Dette er også tilfældet, hvis arbejdet er udført i den periode, ejeren selv har benyttet sommerhuset.

Det er ikke muligt at fratække udgiften til materialer, men kun arbejdslønnen. Det er der-

for vigtigt, at fakturaen er opdelt i materialer og arbejdsløn.

Den reelle skattebesparelse, der opnås på grundlag af skattefradraget, udgør ca. 26 % af udgiften.

Udgifterne indberettes til Skattestyrelsen under Servicefradrag med oplysning om

- hvor arbejdet er udført
- hvilken ydelse der er tale om
- hvem der har udført arbejdet med oplysning om CPR-nr. eller CVR-nr.
- dato for arbejdets udførelse
- dato for fakturaens betaling
- beløb for arbejdsløn inklusive moms
- beløbet skal betales elektronisk fx via dankort, hvorefter beløbet automatisk bliver overført til årsopgørelsen under ligningsmæssige fradrag.

UNDGÅ STORE MOMSOPKRÆVNINGER VED EKSPORTSALG

Af Rebekka Hansen, Indirect Tax Consultant, Grant Thornton Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Mange danske virksomheder har i stigende grad salg til andre lande, herunder også lande uden for EU. Hovedreglen for salg af varer er, at momsen følger varen – når virksomheder eksporterer til andre lande, er udgangspunktet derfor, at der ikke skal opkræves dansk moms. At kunne sælge uden moms stiller dog særlige krav til dokumentationen.

Strengt krav til dokumentation

Vi oplever, at mange danske virksomheder ikke er opmærksomme på de strenge krav, der gælder i forbindelse med eksport. Det skal kunne dokumenteres, at varen faktisk har forladt landet – men hvordan gør man det?

Krav til dokumentation ved eksport

Dokumentation kan bestå af fragtdokumenter, fakturakopi, udførselsangivelse med udpassageattest i e-Export, skriftlig ordre, korrespondance med køber mv.

Opbevaring af dokumentationen skal vare mindst 3 år jf. de momsretlige forældelsesregler.

Jo mere dokumentation, desto bedre grundlag for, at Skattestyrelsen ved en kontrolsag vil godkende det momsfrie salg.

Hvem hæfter for momsen?

Mange virksomheder overlader i dag opbevaringen af eksportdokumentation til eksterne samarbejdspartnere – dette i form af kunder, leverandører, speditører mv. Dette dog uden at være opmærksom på, at de selv som leverandør hæfter for momsen af varen, i tilfælde af at dokumentation er utilstrækkelig.

Vi oplever særligt, at speditører ikke er opmærksomme på de momsmæssige regler, hvad angår forældelse, hvorefter dokumentationen skal opbevares i **mindst 3 år**. Ved en kontrol kan Skattestyrelsen gå 3 år tilbage og efteropkræve moms af varer, som er eksporteret, men som virksomheden ikke har tilstrækkelig eksportdokumentation for.

Typiske fejl

Som nævnt ovenfor oplever vi ofte, at speditører ikke opbevarer eksportdokumentationen længe nok, jf. forældelsesreglerne. Dog oplever vi i højere grad problemer med kvaliteten af dokumentationen, når der er tale om Ex Works-/Ab Fabrikhandler. Hvis det er køber selv, eller tredjemand

for købers regning, der står for fragten af varen ud af EU, skal denne fremlægge dokumentationen herfor til sælgers brug. Der gælder regler om, at sælger i den forbindelse skal udvise "almindelig agtpågivenhed".

Dokumentation ved EU-salg af varer

Der gælder tilsvarende dokumentationskrav ved varesalg til andre EU-lande. Derudover skal sælger validere købers momsnummer, inden fakturaen udstedes. Grunden til det er, at et valideret momsnummer kræves for at kunne fakturere uden moms til andre EU-lande, jf. reglerne om reverse charge.

Afsluttende bemærkninger

Der vil være tale om en konkret vurdering af, om der er sket en egentlig udførsel af varerne ud af EU. Derfor anbefaler vi altid, at man som virksomhed med eksportsalg af varer forsøger at indsamle så mange dokumentationsformer som muligt, jf. boksen ovenfor. Slutteligt er det væsentligt at være opmærksom på særlige forhold omkring dokumentation afhængig af anvendte incoterms, herunder at der fra 2015 ved afhentningskøb gælder skærpede krav til dokumentation. Du kan altid kontakte din revisor, hvis du har brug for yderligere information herom.

VI NOTERER, AT ...

Af Erik Høegh, skattekonsulent

Renter vedrørende moms- og afgiftskorrektion

Tidligere har virksomhederne kunnet efterangive moms og afgifter uden rentetillæg, såfremt der var angivet et for lavt moms- eller afgiftstilsvær.

Dette ændres nu med en ny bestemmelse på rentebetaling efter opkrævningsloven gældende fra 1. juli 2023. De nye regler rammer virksomheder, der ikke indberetter moms til tiden, eller hvor indberetningen ikke er korrekt. Fremover vil der blive beregnet renter for efterangivelser fra sidste rettidige betalingsdato, hvor beløbet skulle have været betalt. Renteberegning er kun aktuel, når efterangivelse af moms og afgifter medfører efterbetaling til Skattestyrelsen. En tilbagebetaling udløser ikke rentetillæg.

De nye bestemmelser gælder også for efterangivelser for perioder før 1. juli 2023, når efterangivelsen er foretaget efter denne dato.

Regelændringen skelner ikke mellem forskellige årsager til en efterangivelse. Det kan således blive en betydelig omkostning for virksomheden, hvis fejlen først opdages og rettes efter 2-3 år.

Renten bliver løbende fastsat ud fra Nationalbankens basisrente tillagt 0,7 % pr. måned, hvilket aktuelt vil sige ca. 8,4 %. Der er således tale om en ganske markant høj rente, som samtidig ikke er fradragsberettiget ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

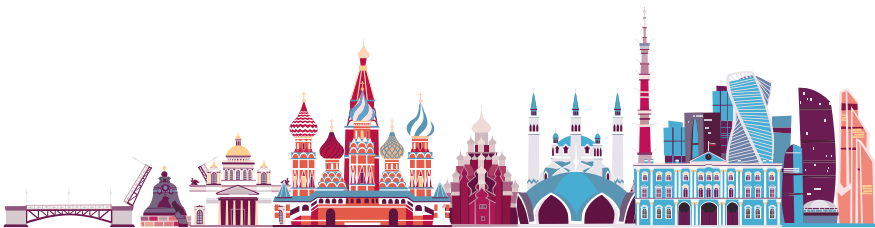
Slut med dobbeltbeskatningsaftalen med Rusland

Danmark har besluttet at opsig sin dobbeltbeskatningsaftale med Rusland. Opsigelsen sker, som følge af at Rusland nu er medtaget på EU's sortliste over skattelylande.

Opsigelsen får virkning fra 1. januar 2024 og kan få stor betydning for danske virksomheder, idet Rusland fremover vil kunne foretage beskatning efter interne russiske skatteregler.

Efter dobbeltbeskatningsaftalen kunne Rusland indeholde kildeskat med op til 10 % af udbytteudlodninger til Danmark, men ikke kildeskat vedrørende renter og royalties. Fra 1. januar 2024 vil sådanne betalinger kunne pålægges russisk skat efter interne russiske regler.

Ligeledes kunne Danmark efter dobbeltbeskatningsaftalen ikke beskatte datterselskabsudbytter, renter eller royalties, der udbetaltes fra et dansk selskab til et russisk moderselskab. Fremover vil Danmark kunne kræve kildeskat med 27 % af sådanne betalinger.

Forhøjelse af procesafgiften for erhvervs-mæssigt procesforbrug

Som led i indfasningen af den grønne skattereform er der foretaget en forhøjelse af procesafgiften, hvor formålet er at mindske virksomhedernes brug af fossile brændsler.

Energiafgiften på fossile brændsler, der anvendes til erhvervs-mæssigt procesforbrug, er begrænset af virksomhedens momsfradragsprocent, samt en såkaldt procesafgift, der hidtil har været på 4,50 kr. pr. GJ.

Denne sats hæves nu til 8,70 kr. pr. GJ fra 1. april 2023. Udover satsændringen vil procesafgiften fremover årligt blive indekseret.

Ændringen medfører, at procentsatsen for procesafgiften, der ikke kan godtgøres, hæves fra nuværende 7,05 % til 13,63 %. Der er således tale om en markant indskrænkning i størrelsen af godtgørelsen af energiafgiften.

Dagsbeviser for biler på gule plader

Biler på gule plader må som udgangspunkt kun anvendes til erhvervs-mæssig kørsel. Hvis der sker anvendelse til privat kørsel, vil virksomheden skulle tilbagebetale moms, ligesom brugeren vil skulle beskattes af fri firmabil.

Reglerne om køb af dagsbeviser giver mulighed for at frikøbe en gulpladebil til privatkørsel, uden at det medfører ovennævnte konsekvenser.

Et dagsbevis for en bil med en totalvægt på op til 3 ton koster 225 kr. pr. døgn. Hvis bilen har en totalvægt på mellem tre og fire tons, koster det 185 kr. pr. døgn.

Der kan købes op til 20 dagsbeviser pr. bil pr. år. Dagsbeviser kan købes for enkeltstående dage eller for flere dage i træk. Der gælder ingen regler for arten af den private anvendelse, hvorfor det således vil være muligt at anvende bilen til en ferietur. Der må dog ikke monteres bagsæder til lejligheden.

Et dagsbevis købes inden den private kørsel påbegyndes, og føreren skal medbringe beviset under kørslen. Dagsbeviset kan købes via Motorstyrelsens dagsbevis-app.

Redaktion afsluttet den 21. august 2023

Redaktion:
Statsautoriseret revisor Hans Peter Andersen
Partner Skat Mikael Risager
Partner Moms og Afgifter Linda-Sophia Danielsen

Redaktør: Karnov Group Denmark A/S
Mia Jensen

Design/sats: Karnov Group Denmark A/S
Sine Andersen

Tryk: Skabertrang

ISSN nr.: 0108-9196

KARNOV
GROUP

Dato

Fra 25. januar 2013
Fra 3. maj 2013
Fra 20. januar 2015
Fra 1. oktober 2021
Fra 9. september 2022
Fra 28. oktober 2022
Fra 16. december 2022
Fra 3. februar 2023
Fra 17. marts 2023
Fra 8. maj 2023
Fra 16. juni 2023
Fra 28. juli 2023

Diskontoen

0,00 %
0,00 %
0,00 %
0,00 %
0,65 %
1,25 %
1,75 %
2,10 %
2,60 %
2,85 %
3,10 %
3,35 %

Nationalbankens udlånsrente

0,30 %
0,20 %
0,05 %
-0,45 %
0,80 %
1,40 %
1,90 %
2,25 %
2,70 %
3,00 %
3,25 %
3,50 %